STROM ŽIVOTA
AKADÉMIA

ENVIRO PÁTRAČKA

UDRŽATEĽNOSŤ

13+

Úloha č. 1: Ekologické budovy

Udržateľnosť má svoje miesto aj pri stavbe budov alebo pri rekonštrukciách. Dôležitá býva orientácia budovy k slnku, využitie ekologických alebo alternatívnych materiálov, spôsob zateplenia, využitie vonkajších plôch na zachytávanie slnečného žiarenia a podobne. **Nájdite na internete príklady ekologických stavieb a vysvetlite, aké riešenia boli uplatnené, aby bola podporená udržateľnosť. Dokážete nájsť príklad takejto stavby aj na Slovensku?**

NÁJDENÉ EKOLOGICKÉ STAVBY:

UPLATNENÉ RIEŠENIA:

NÁJDENÉ EKOLOGICKÉ STAVBY NA SLOVENSKU:

STROM ŽIVOTA AKADÉMIA

ENVIROPÁTRAČKA

13+

Úloha č. 2: Odpadnete z odpadu?

Odpadom sme zahltení a ak chceme, aby ho po nás zostávalo na planéte čo najmenej, neostáva nám nič iné, ako predchádzať jeho vzniku. Príkladom je nakupovanie bezobalových produktov, nosenie si vlastných tašiek, šetrné využívanie vecí a pod. Pri odpade, ktorý vytvoríme, je zas dôležitá jeho dôkladná separácia alebo vhodné zneškodnenie. Najhorším scenárom je, ak odpad skončí na skládke odpadu, kde sa rozkladá desiatky až stovky rokov.

Nájdite v osemsmerovke nasledovné slová a zistite príklad vhodného zneškodňovania odpadu:

PLASTY	SECOND HAND	AUTOBATÉRIE	VRATNÉ OBALY	LIEKY
ZMESOVÝ ODPAD	STAVEBNÝ ODPAD	ELEKTROODPAD	MOBILY	
PAPIER	UPCYKLING	OLEJ	GUMA	
SKLO	OBALY	ŠUPY	LISTY	
KOMPOSTÉR	BATERKY	PNEUMATIKY	ZOŠITY	

P	L	A	S	T	Y	B	A	T	E	R	K	Y	V	C
U	P	C	Y	K	L	I	N	G	U	M	A	E	M	S
E	Z	M	E	S	O	V	Ý	O	D	P	A	D	E	N
D	A	P	D	O	O	R	T	K	E	L	E	C	T	Á
R	Ň	A	L	E	I	R	É	T	A	B	O	T	U	A
P	N	E	U	M	A	T	I	K	Y	N	B	L	CH	S
A	J	T	Y	L	I	B	O	M	D	I	A	I	E	Ž
R	E	I	P	A	P	S	P	H	A	Ľ	L	S	U	J
Z	O	Š	I	T	Y	E	A	Š	U	P	Y	T	O	O
Y	L	A	B	O	É	N	T	A	R	V	D	Y	P	L
Y	K	E	I	L	D	R	É	T	S	O	P	M	O	K
A	D	D	A	P	D	O	Ý	N	B	E	V	A	T	S

UVEĎTE PRÍKLADY VHODNÉHO ZNEŠKODŇOVANIA ODPADU: _____

_____

_____

STROM ŽIVOTA AKADÉMIA

ENVIROPÁTRAČKA

13+

Úloha č. 3: Pestujte udržateľne

Pestujete si potraviny aj doma? V rámci udržateľnosti je mimoriadne dôležitá aj potravinová sebestačnosť, to znamená, aby sme potraviny nemuseli dovážať, ale dokázali ich vypestovať u nás na Slovensku. S tým súvisí aj vhodná starostlivosť o pôdu, využívanie ekologických hnojív a pri prácach na poli dbať aj o biodiverzitu (rôznorodé rastliny, ponechanie úkrytov pre hniezdiace vtáky). Samozrejmosťou by malo byť aj polievanie rastlín zachytenou dažďovou vodou a nie pitnou vodou z vodovodu.

Zasaďte si semienka nejakej rastliny, ktorá vám chutí a snažte sa využiť udržateľný prístup. Namiesto plastových kvetináčov využite napríklad kartónové obaly od vajíčok. Pôdu môžete zúrodniť vlastným kompostom a možno sa vám podarí vybudovať si aj záchytnú nádobu na dážď. Na hodnotenie nám zašlite opis vášho riešenia podporujúceho udržateľnosť.

STROM ŽIVOTA AKADÉMIA

ENVIROPÁTRAČKA

13+

Úloha č. 4: Ekotest

Správate sa udržateľne? Odpoveď nájdete v našom ekoteste. Otázku číslo 9 a odpovede k nej si vytvorte vlastné. Dodržte však pravidlo, aby sa odpovede stupňovali smerom k udržateľnosti.

	A	B	C
1. Ak si mám v obchode vybrať, tak si kúpim:	*džús so slamkou*	*veľké balenie nápoja v plastovej fľaši*	*sirup v sklenenej fľaši*
2. Jedlo do školy si balím:	*do servítky a igelitového vrecka*	*do papierového vrecka*	*do krabičky*
3. U nás doma umývame riad:	*pod neustále tečúcou vodou z vodovodu*	*v napustenom umývadle alebo vaničke*	*v umývačke riadu*
4. Letáky do schránky:	*odoberám a beriem si aj ďalšie v obchode*	*čiastočne využijem a zvyšok vyhodím do koša*	*ponuku si pozriem na internete alebo v mobilnej aplikácii*
5. Oblečenie, ktoré nenosím:	*vhadzujem do zmesového kontajnera*	*čiastočne využijem ako napríklad handru a zvyšok vyhodím*	*posúvam niekomu, kto ho chce*
6. Kúpiť si oblečenie zo secondhandu alebo na burze je pre mňa:	*nočnou morou*	*prípustná alternatíva*	*samozrejmosťou*
7. Pri kúpe nových vecí:	*si vyberám vždy najlacnejšiu alternatívu*	*si všímam informáciu, kde boli vyrobené*	*zohľadňujem ich vplyv na prírodu*
8. U nás doma:	*je pustený skoro stále televízor, aj keď ho nikto nepozerá*	*zhasíname svetlo, ak v miestnosti nikto nie je*	*dbáme na to, aby sme šetrili elektrickou energiou*
9.			

Pri každej otázke vyfarbite políčko s odpoveďou. Políčka v stĺpci A vyfarbujte červenou farbou, v stĺpci B žltou farbou a v stĺpci C zelenou farbou. Ktorá farba prevláda? Stanovte si predsavzatia, ktorými svoj výsledok zlepšíte.

Úloha č. 5: Superpohon

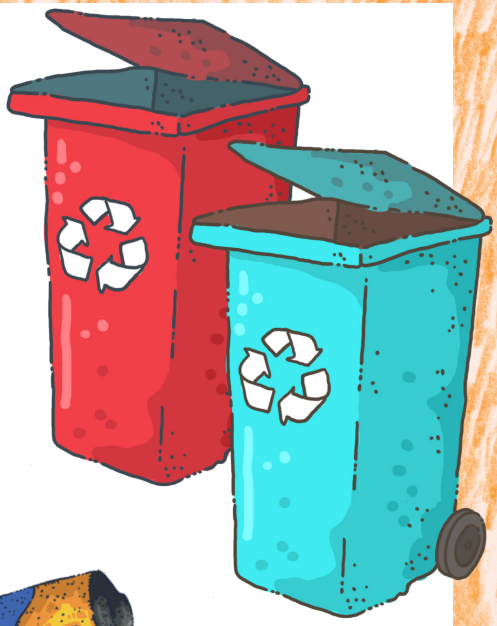

Viete o tom, že baterky treba oddeľovať od ostatného odpadu? Zistite prečo a zároveň vysvetlite, aký to má súvis s udržateľnosťou. **Urobte vo vašej škole zbierku starých bateriek a odovzdajte ich na správnom mieste. Ako súčasť zbierky si vyrobte aj plagát venovaný riešeniam podporujúcim udržateľnosť v súvislosti s baterkami.** Trošku vám poradíme. Zamyslite sa napríklad nad nabíjacími baterkami.

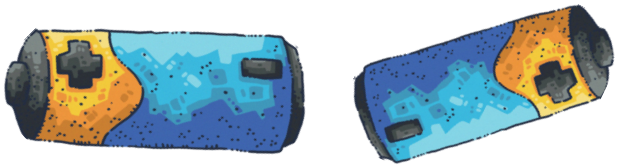

Úloha č. 6: Čo sa deje s odpadom?

Odpad je vec alebo látka, ktorú už nepotrebujeme a potrebujeme sa jej zbaviť. Odpad vznikajúci najmä doma, v práci, v obchodoch alebo na úradoch nazývame komunálny. Nevytriedený komunálny odpad nazývame zmesový, keďže sa v ňom nachádza zmes rôznych druhov odpadu. A na tento druh odpadu si teraz posvietime bližšie.

Vytvorte poster o tom, kam a kedy sa od vás komunálny odpad vyváža (vyberte si konkrétny kontajner).

- **Čo sa s ním deje následne?**
- **Prebieha na zbernom dvore nejaké dotrieďovanie?**
- **Kde nakoniec končí? (pomenujte presné označenie, prípadne priložte mapku)**

Úloha č. 7: Magické sklo

Pred nástupom plastov sa nápoje vrátane mlieka či jogurtov predávali najmä v sklenených fľašiach či pohároch. Takmer všetky fľaše sa vracali - **zálohovali**. Dnes sa už v sklenených fľašiach predáva oveľa menej druhov nápojov a nie všetky typy fliaš sú vratné. Sklo pritom patrí medzi najlepšie recyklovateľný odpad, pri ktorom sa dá ušetriť veľmi veľa energie a surovín na výrobu nového skla (napr. povrchovo ťažené sklárske piesky). Sklo sa považuje aj za najzdravší obal, keďže nereaguje so žiadnou látkou a neuvoľňuje sa do potravín. Ak sa teda rozprávame o udržateľnosti, sklo hrá v tejto téme výraznú úlohu.

Zistite, aké suroviny sú potrebné na výrobu skla.

SUROVINY POTREBNÉ NA VÝROBU SKLA:

ZÁKLADNÉ SUROVINY:	PRÍSADY:

Porozmýšľajte, aké sú výhody a nevýhody skla. Svoje tvrdenia zapíšte do tabuľky.

VÝHODY:	
NEVÝHODY:	

STROM ŽIVOTA AKADÉMIA

ENVIROPÁTRAČKA

13+

Na záver napíšte 3 dôvody (celými, rozvitými vetami), prečo je lepšie využiť výrobok zo skla oproti podobnému výrobku z plastu či papiera.

© Copyright Strom života, o.z., 2022.
Všetky práva vyhradené. Kopírovanie, znovupublikovanie alebo rozširovanie ktorejkoľvek časti materiálu je bez súhlasu autora nezákonné.

www.stromzivota.sk

Enviropátračku finančne podporila spoločnosť Danucem Slovensko a.s.
Ďakujeme.

DANUCEM A CRH COMPANY